

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

ქართული ენციკლოპედიის ი. აბაშიძის სახელობის მთავარი სამეცნიერო რედაქცია

ამპელოგრაფია

ამპელოგრაფია (ბერძნ. *ampelos* – ვაზი და *graphō* – ვწერ), ვაზის სახეობებისა და ჭიშების შემსწავლელი მეცნიერება.

XIX ს. დასაწყისში ა. გამოყენებითი ბოტანიკის დამოუკიდებელ დარგად ჩამოყალიბდა. ა. არის ზოგადი და კერძო. ზოგადი ა. შეისწავლის ვაზისებრთა ოჯახის სისტემატიკის საკითხებს, გვარებს, სახეობებს, ჭიშებსა და ველურად მობარდი ვაზის ფორმების ნარმოშობას, გავრცელებასა და განვითარებას; კერძო ა. – ვაზის ჭიშებისა და პოპულაციების ბოტან., ბიოლ. და სამეურნეო ნიშან-თვისებებს, ახდენს ჭიშების შერჩევასა და დარაიონებას განსაზღვრული ეკოლ. პირობებისათვის. ამპელოგრაფიული სამუშაოები ტარდება საწარმოო და საკარმიდამო ვენახებში, ამპელოგრაფიულ კოლექციებში. საქართველოში პირველი ამპელოგრაფიული კოლექცია (1000-მდე ჭიში) შეიქმნა 1931 თელავის მევენახეობა-მეღვინეობის საკავშ. ინ-ტან (ახლანდ. საქართვ. მებაღეობის, მევენახეობისა და მეღვინეობის სამეცნ.-კვლ. ინ-ტის თელავის საცდელი სადგური).

1947 სოფ. დიღმის ტერიტორიაზე საქართვ. სას.-სამ. ინ-ტის მევენახეობის კათედრის ინიციატივით საფუძველი ჩაეყარა დიდი მნიშვნელობის კოლექციას (1200-მდე ჭიში). 1967 მის ბაზაზე იქვე შეიქმნა უფრო სრულყოფილი კოლექცია და კომპლ. ლაბორატორია (რ-იც მოიცავდა 2500-მდე ჭიშსა და სახეობას). რ-ნული და რესპ. მნიშვნელობის კოლექციებია საქარში, ქედაში, გუდაუთსა და სენაკში. ხანგრძლივი საექსპედიციო და სტაციონარული კვლევის შედეგად საქართველოში გამოვლენილი და შესწავლილია 500-მდე აბორიგენული ჭიში, მათგან 40-მდე ჭიში დარაიონებულია.

ლიტ.: რ ა მ ი შ ვ ი ლ ი მ., ამპელოგრაფია, [გამოც. მე-2], თბ., 1986.

